

Energiewende a odklon od jádra: Cíle a skutečnost

Jana Kittnerová, FJFI ČVUT Praha
Kamil Števanka, FEKT VUT Brno
Anna Fořtová, FEL ZČU Plzeň

Energiewende

Energetický přechod

→ **nízkouhlíkový, ekologický, spolehlivý a cenově dostupný zdroj energie.** Nový systém bude založen na obnovitelných zdrojích (zejména vítr, fotovoltaika a hydroelektrárny), energetické účinnosti a řízení poptávky po energii.

Pojem Energiewende

Publikace z roku 1980: Krause, F.; Bossel, H.; Müller-Reißmann, K.-F.: Energie-Wende: Wachstum und Wohlstand ohne Erdöl und Uran [Energetický přechod: růst a prosperita bez ropy a uranu]

Legislativa

Erneuerbare-Energien-Gesetz (EEG, Gesetz für den Ausbau erneuerbarer Energien)

Zákon o obnovitelných zdrojích energie (Zákon o rozvoji obnovitelných zdrojů energie)

Cíle

- Ukončení využívání jaderné energie do konce roku 2022
- Zvýšení podílu energie z obnovitelných zdrojů na celkové hrubé spotřebě energie a elektřiny
- Snížení emisí skleníkových plynů

	2020	2030	2040	2050
Podíl hrubé spotřeby energie	18 %	30 %	45 %	60 %
Podíl hrubé spotřeby elektřiny	35 %	50 %	65 %	80 %
Emise skleníkových plynů (porovnání s 1990)	-40 %	-55 %	-70 %	-80 až -95 %

Cíle

2

Snížení spotřeby primární energie

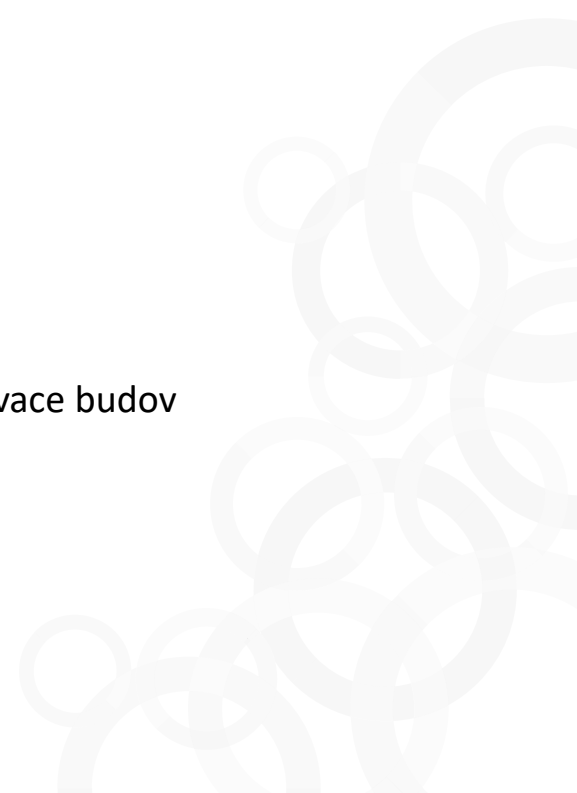
Zvýšení energetické produktivity

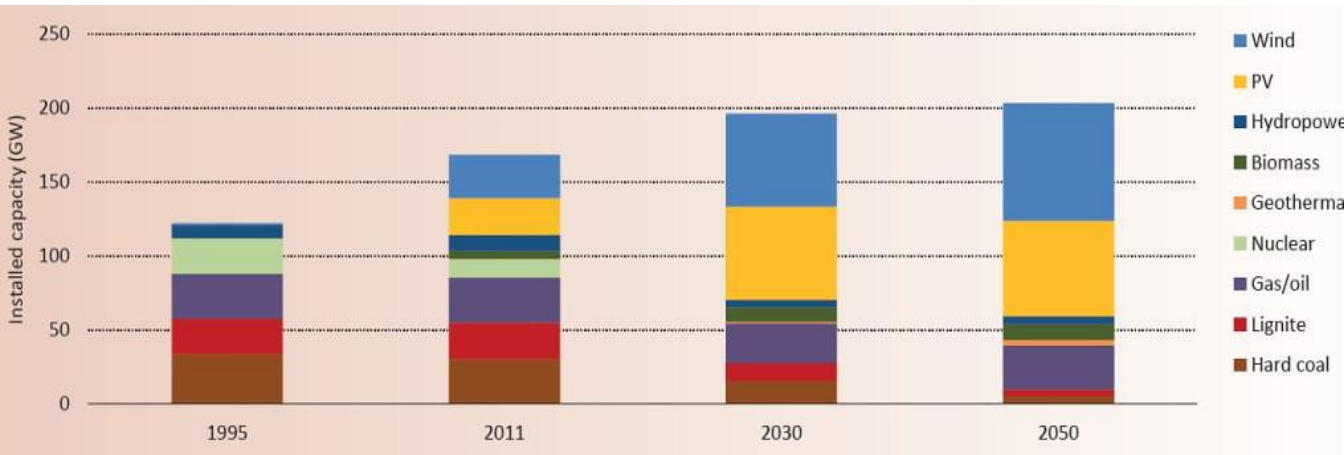

Snížení spotřeby elektřiny

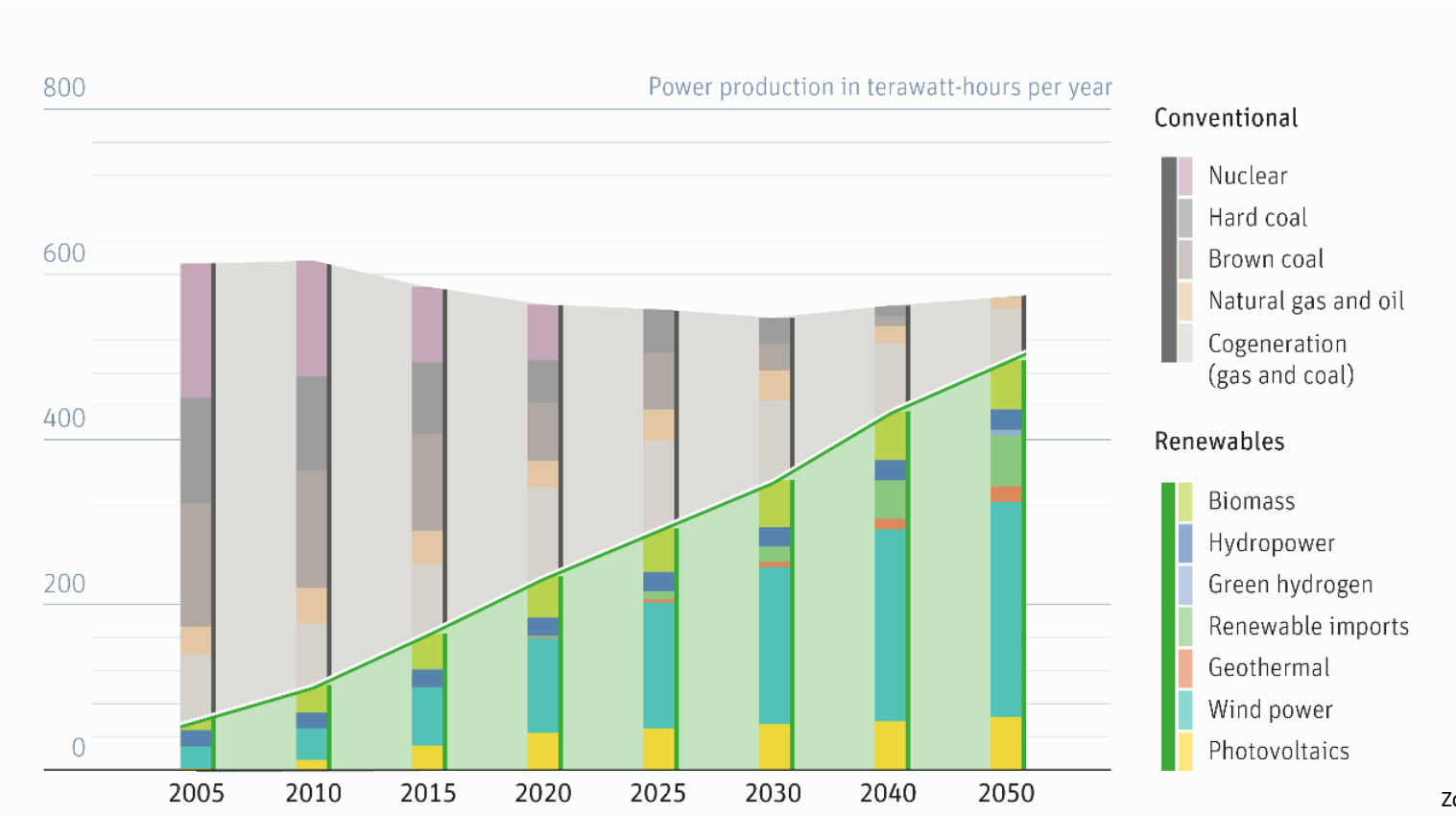

Snížení spotřeby energie v budovách, zvýšení rychlosti renovace budov

Zdroj: Technology Roadmap Energy storage

Zdroj: DLR and Fraunhofer IWES

Prostředky

- EEG: zelená elektřina za garantovanou cenu, předem stanovená na 20 let: “feed-in tariffs”, 2017: aukční systém
- Rozvoj přenosové soustavy
- Skladování energie – přečerpávací elektrárny
- Inteligentní sítě
- Úspora energie: Čím méně energie bude potřeba, tím méně jí bude nutno produkovat: elektromobilita, energeticky efektivní budovy apod.

Odklon od jádra

- Všechny východoněmecké jaderné elektrárny byly po sjednocení Německa zavřeny
- Návrh přijat v roce 2000 Schröderovou vládou, odstup měl být dokončen do konce roku 2022
První uzavřené jaderné elektrárny byly v letech 2003 a 2005 JE Stade a Obrigheim
- Vláda Angely Merkelové rozhodla o 12 letém odkladu v roce 2009
Rozhodnutí bylo zrušeno po havárii ve Fukushimě v roce 2011
- 6 reaktorů odstaveno po havárii ve Fukushimě v roce 2011
- Podíl elektřiny z jádra klesl ze skoro 30 % v roce 2000 na méně než 12 % v roce 2019

Jaderné reaktory

Plant	Operator	Type	MWe net	Years operating	Shutdown	Status
Biblis A (KWB A)	RWE	PWR	1167	36	2011	Licensed decomm
Biblis B (KWB B)	RWE	PWR	1240	34	2011	Licensed decomm
Brunsbüttel (KKB)	Vattenfall	BWR	771	30	2007	Shutdown
Krümmel (KKK)	Vattenfall	BWR	1260	25	2009	Shutdown
Isar 1 (KKI)	E.ON	BWR	878	32	2011	Licensed decomm
Unterweser (KKU)	E.ON	PWR	1345	32	2011	Shutdown
Phillipsburg1 (KKP)	EnBW	BWR	890	31	2011	Licensed decomm
Neckarwestheim 1 (GKN)	EnBW	PWR	785	34	2011	Licensed decomm
Grafenrheinfeld (KKG)	E.ON	PWR	1275	33	6/2015	Shutdown
Gundremmingen B (KRB-B)	RWE	BWR	1284	33	12/2017	Shutdown
Total: 10			10,895			

Odstavené reaktory

Zdroj: World Nuclear Association

Reaktory v provozu

Plant	Type	MWe (net)	Commercial operation	Operator	Provisionally scheduled shutdown 2001	2010 agreed shutdown	March 2011 shutdown & May 2011 closure plan
Gundremmingen C	BWR	1288	1/1985	RWE	2016	2030	2021
Grohnde	PWR	1360	2/1985	E.ON	2017	2031	2021
Phillipsburg 2	PWR	1392	4/1985	EnBW	2018	2032	2019
Brokdorf	PWR	1370	12/1986	E.ON	2019	2033	2021
Isar 2	PWR	1400	4/1988	E.ON	2020	2034	2022
Emsland	PWR	1329	6/1988	RWE	2021	2035	2022
Neckarwestheim 2	PWR	1305	4/1989	EnBW	2022	2036	2022
Total operating (7)		9,444					

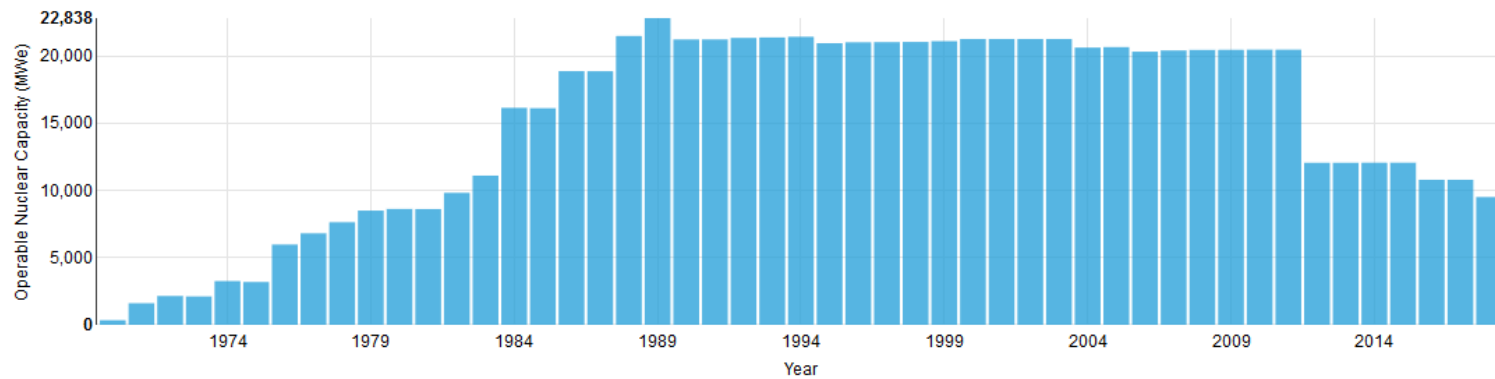
Zdroj: World Nuclear Association

Jaderná energie v Německu

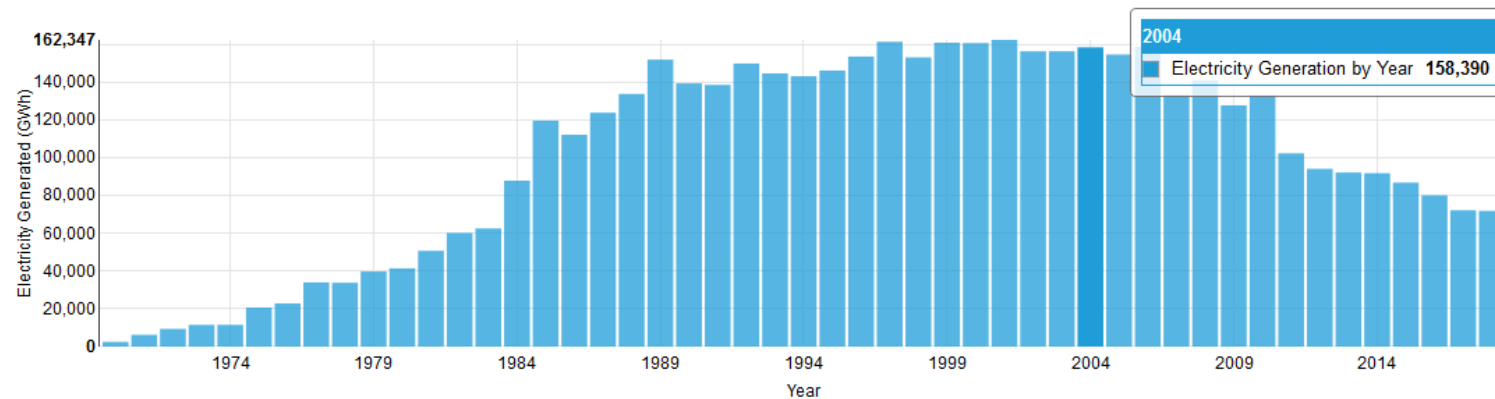
Operable Nuclear Capacity

9,515 MWe in 2018

Electricity Generated

71,866 GWh: electricity generation from nuclear energy in 2018

Status přenosové soustavy

Cíle PS (2020): 3 582 km
 Současná situace (Q1 2019): 1 087 km
 Současný cíl (Q1 2019): 2 513 km

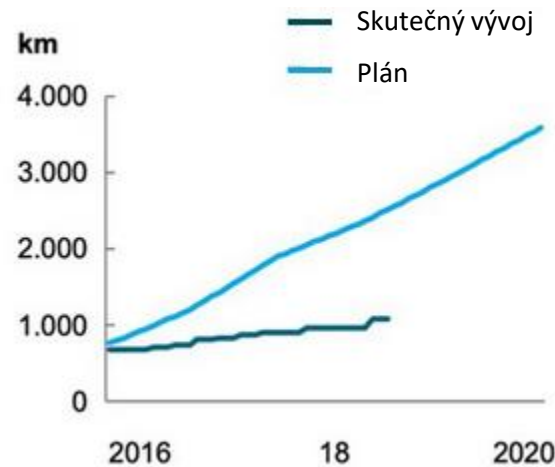
Rezerva výkonu 4.7 % (cíl 1 %)

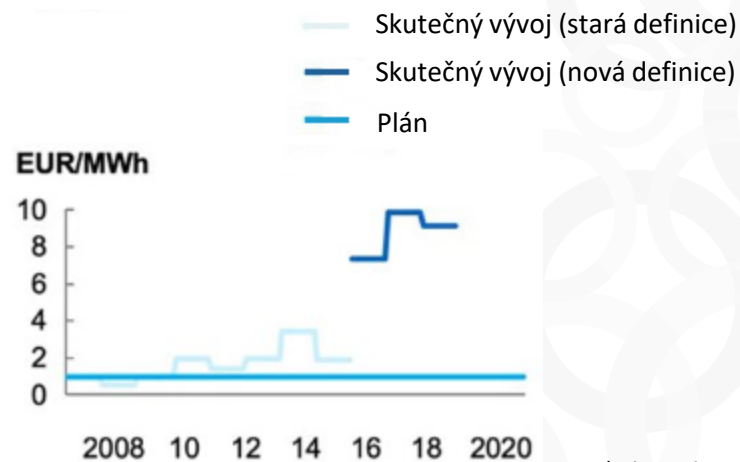
Cena síťových opatření: 9.12 €/MWh
 Cíl: 1 €/MWh

Výpadky elektřiny: 15.1 min/rok
 Cíl: 17 min/rok

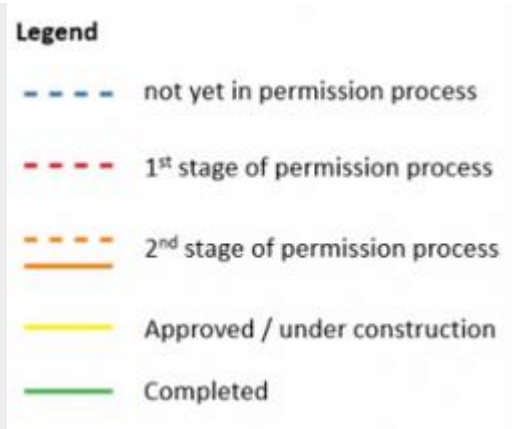
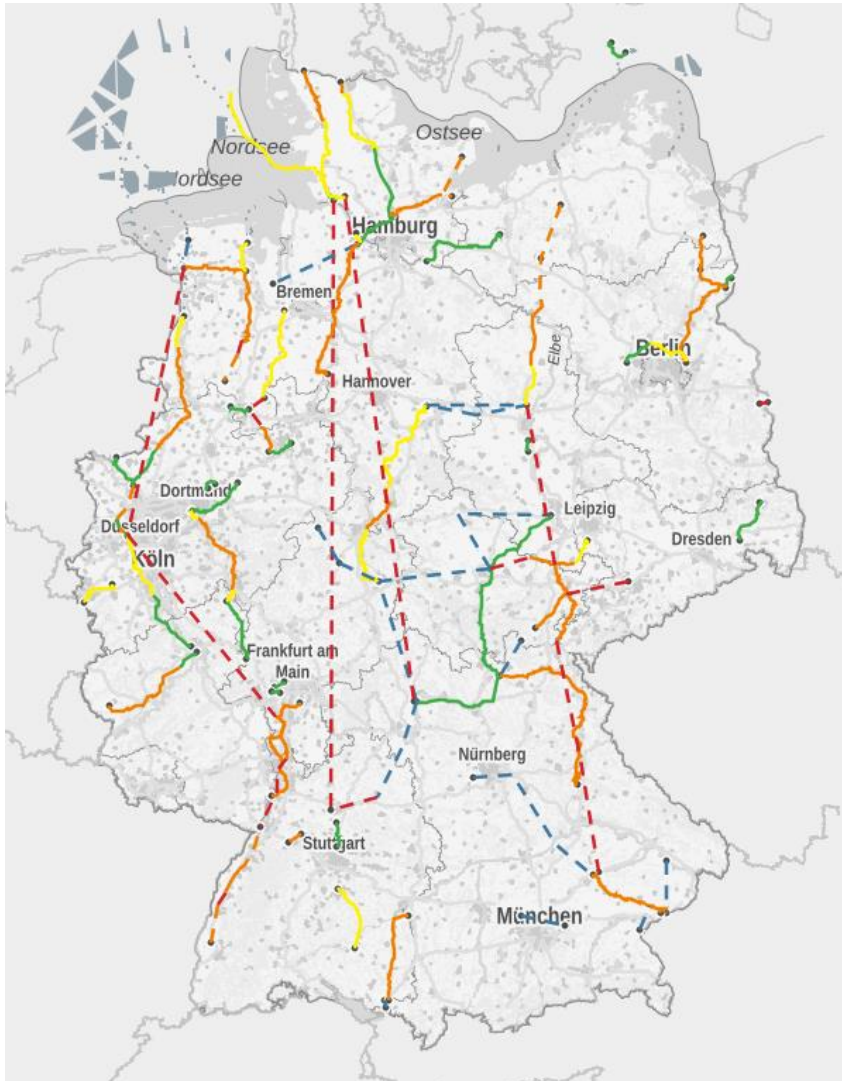

Zdroj: McKinsey

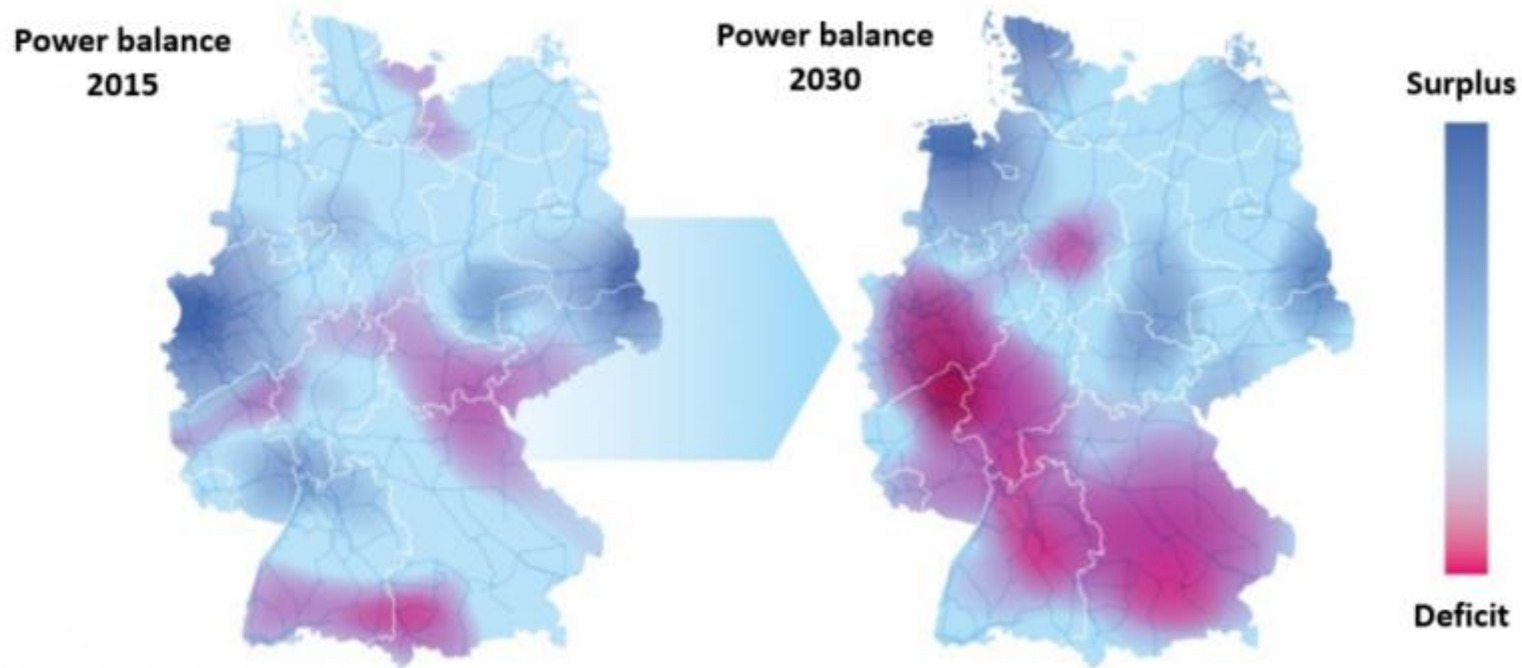

Zdroj: McKinsey

Přenosové vedení

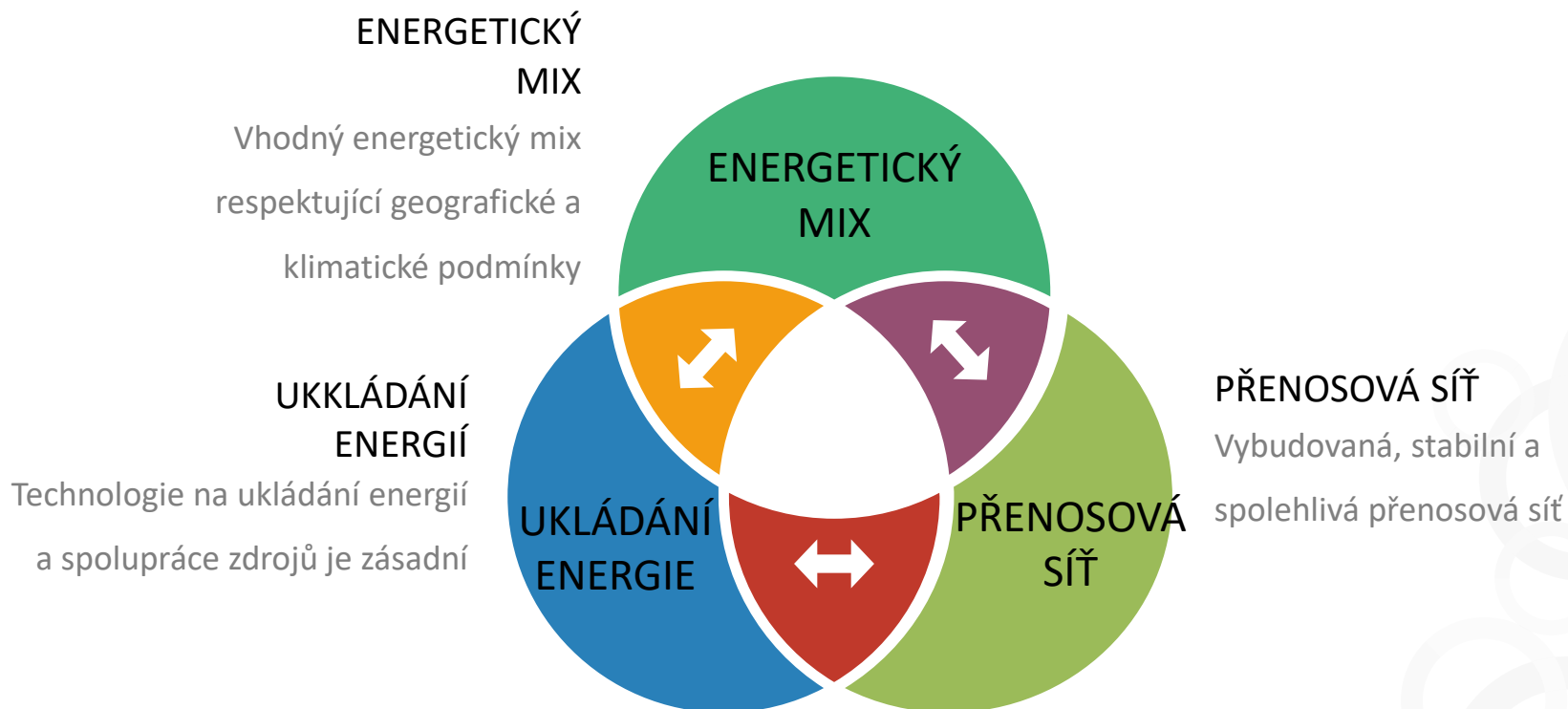
Bilance zdrojů

Schematical overview

Zdroj: Clean Energy Wire

Budoucnost energetiky (světa)

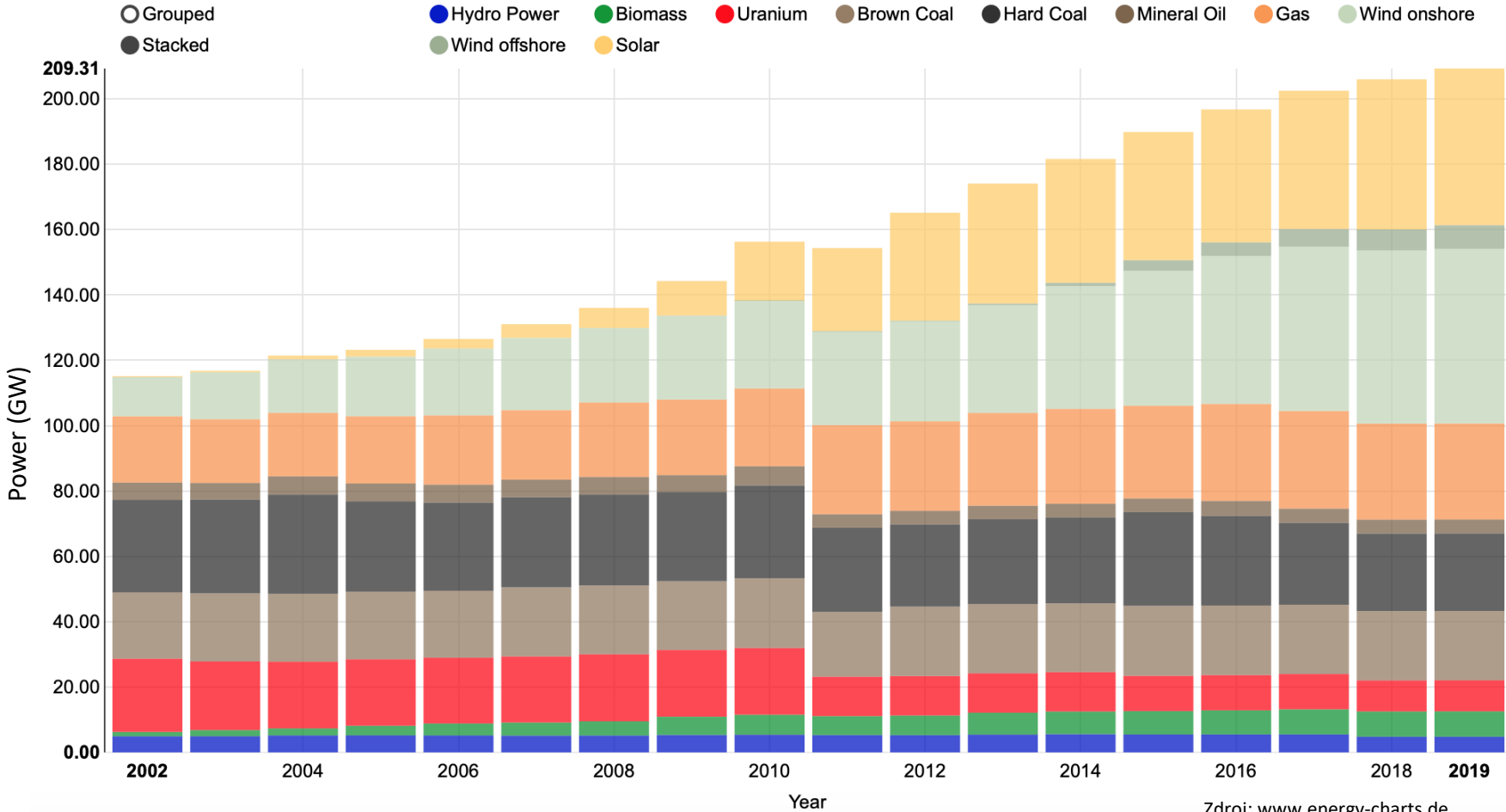

Instalovaná kapacita

(elektrické energie)

2002 – 2019

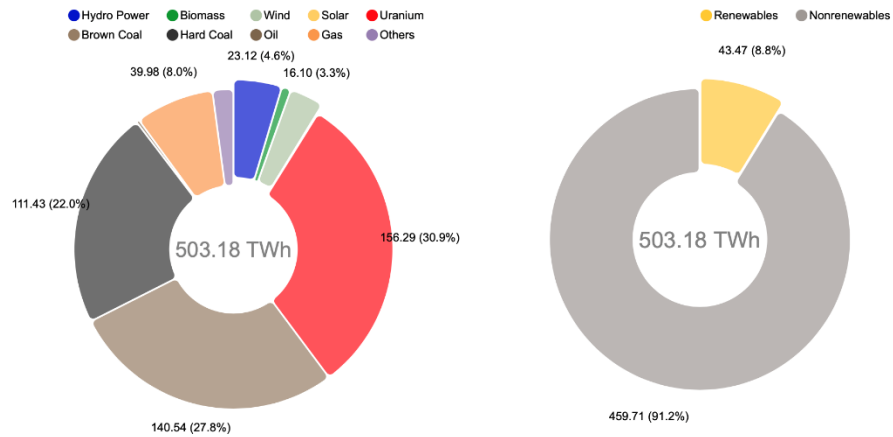
Zdroj: www.energy-charts.de

Výroba elektrické energie

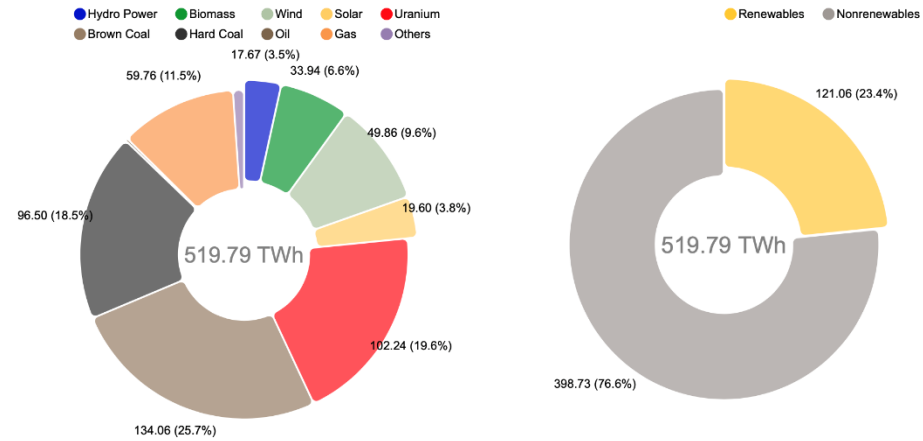
2002 - 2018

Zdroj: www.energy-charts.de

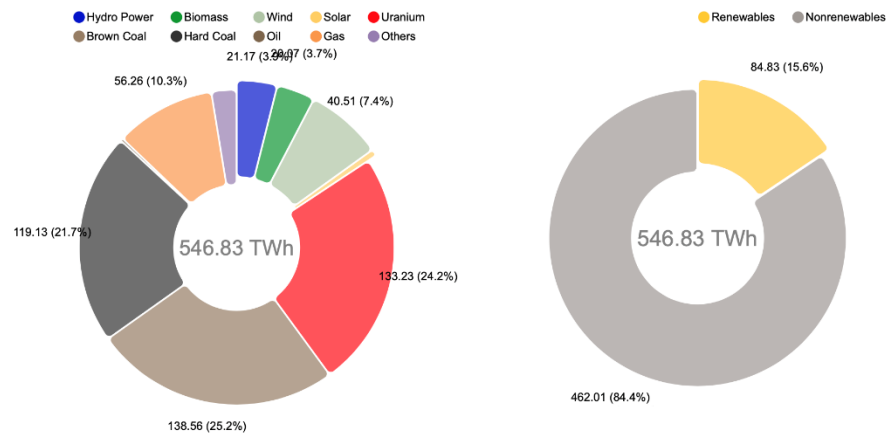
2002

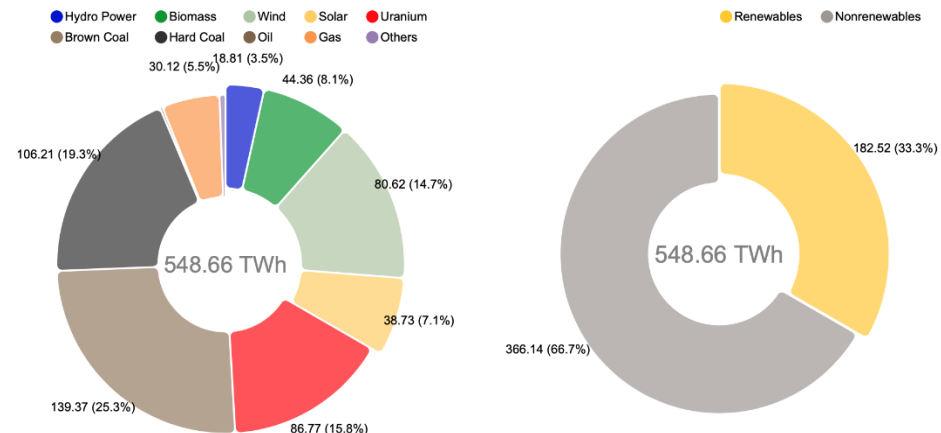
2011

2007

2015

Výroba elektrické energie

2002 - 2018

Zdroj: www.energy-charts.de

2002

2011

2018

- Hydro Power
- Biomass
- Wind
- Solar
- Uranium
- Brown Coal
- Hard Coal
- Oil
- Gas
- Others

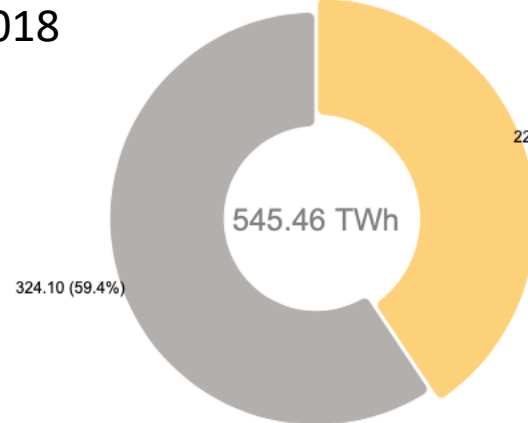
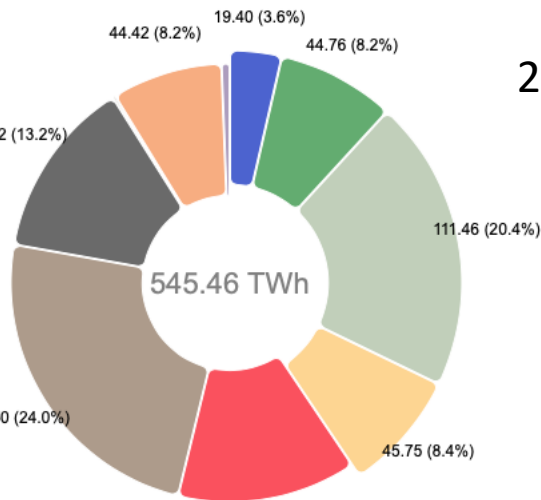
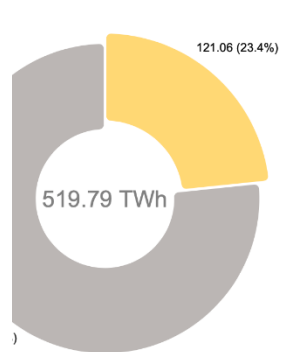
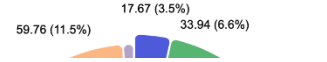
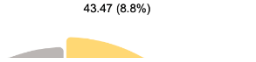
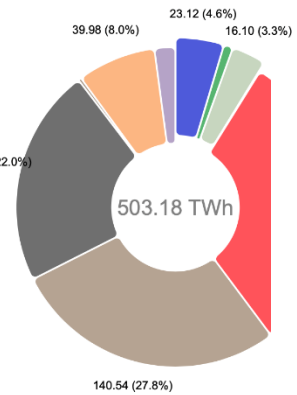
- Renewables
- Nonrenewables

- Hydro Power
- Biomass
- Wind
- Solar
- Uranium
- Brown Coal
- Hard Coal
- Oil
- Gas
- Others

- Renewables
- Nonrenewables

- Hydro Power
- Biomass
- Wind
- Solar
- Uranium
- Brown Coal
- Hard Coal
- Oil
- Gas
- Others

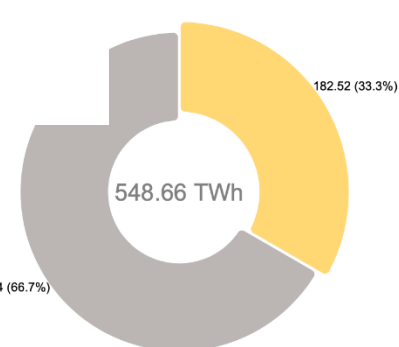
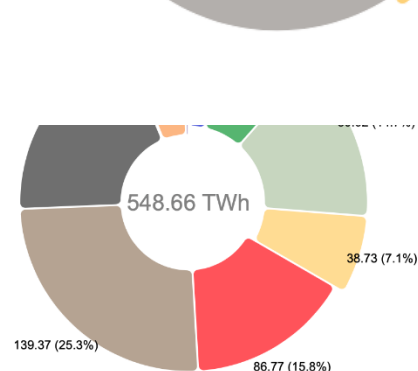
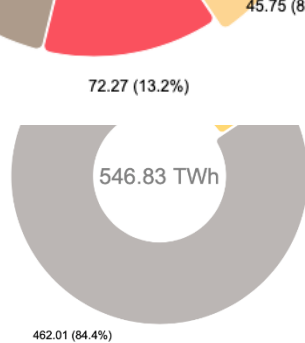
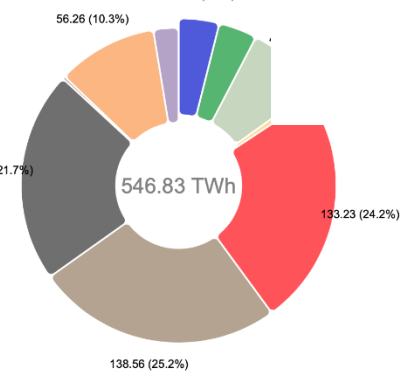
- Renewables
- Nonrenewables

- Hydro Power
- Biomass
- Wind
- Solar
- Uranium
- Brown Coal
- Hard Coal
- Oil
- Gas
- Others

- Renewables
- Nonrenewables

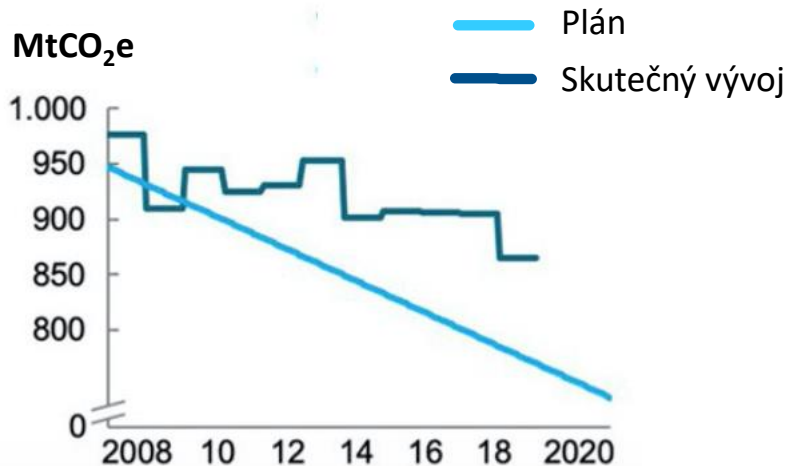
- Renewables
- Nonrenewables

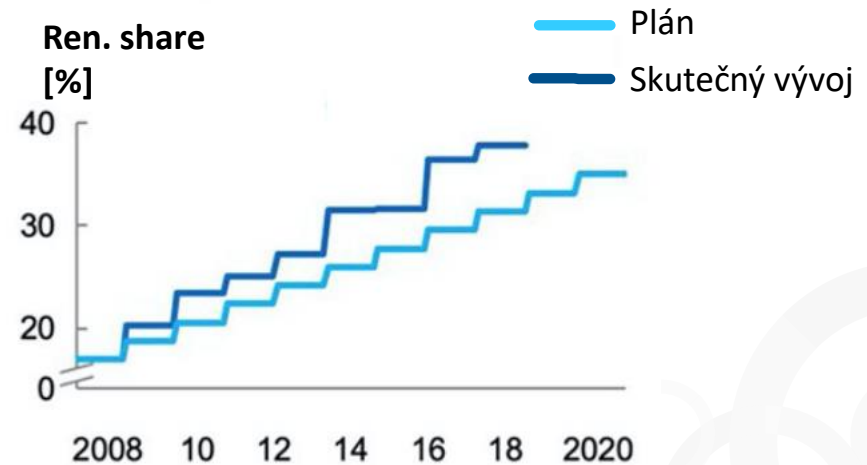
Cíle vs. skutečnost

Emise CO₂

Podíl výroby el. energie z OZE

- Do r. 2020 snížit emise o 40 % oproti r. 1990 (na 720 MtCO₂e)

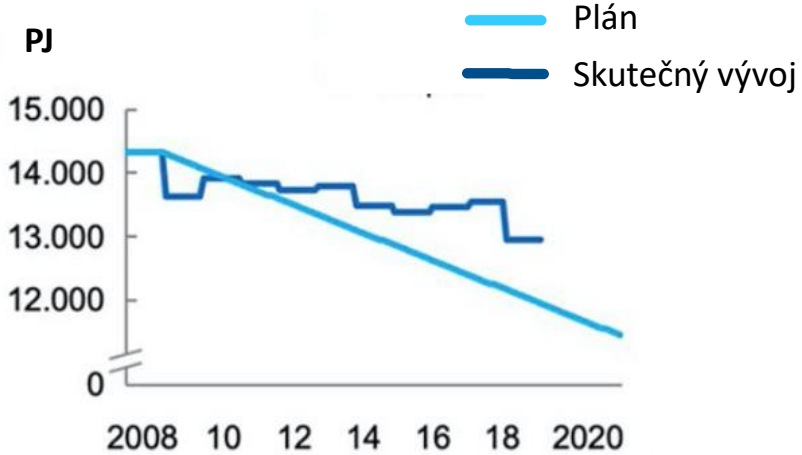
- Cíle podílu OZE na výrobě el. energie 2020 35 %, 2025 40-45 %, 2030 50 %, 2050 80 %

Rychlejší růst podílu výroby elektrické energie z OZE nezajišťuje dostatečné snížení emisí

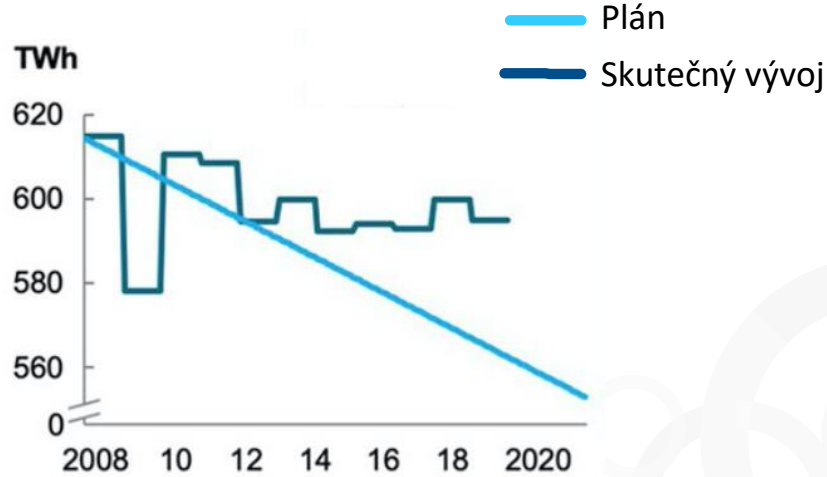
Cíle vs. skutečnost

Spotřeba PEZ*

Spotřeba el. energie

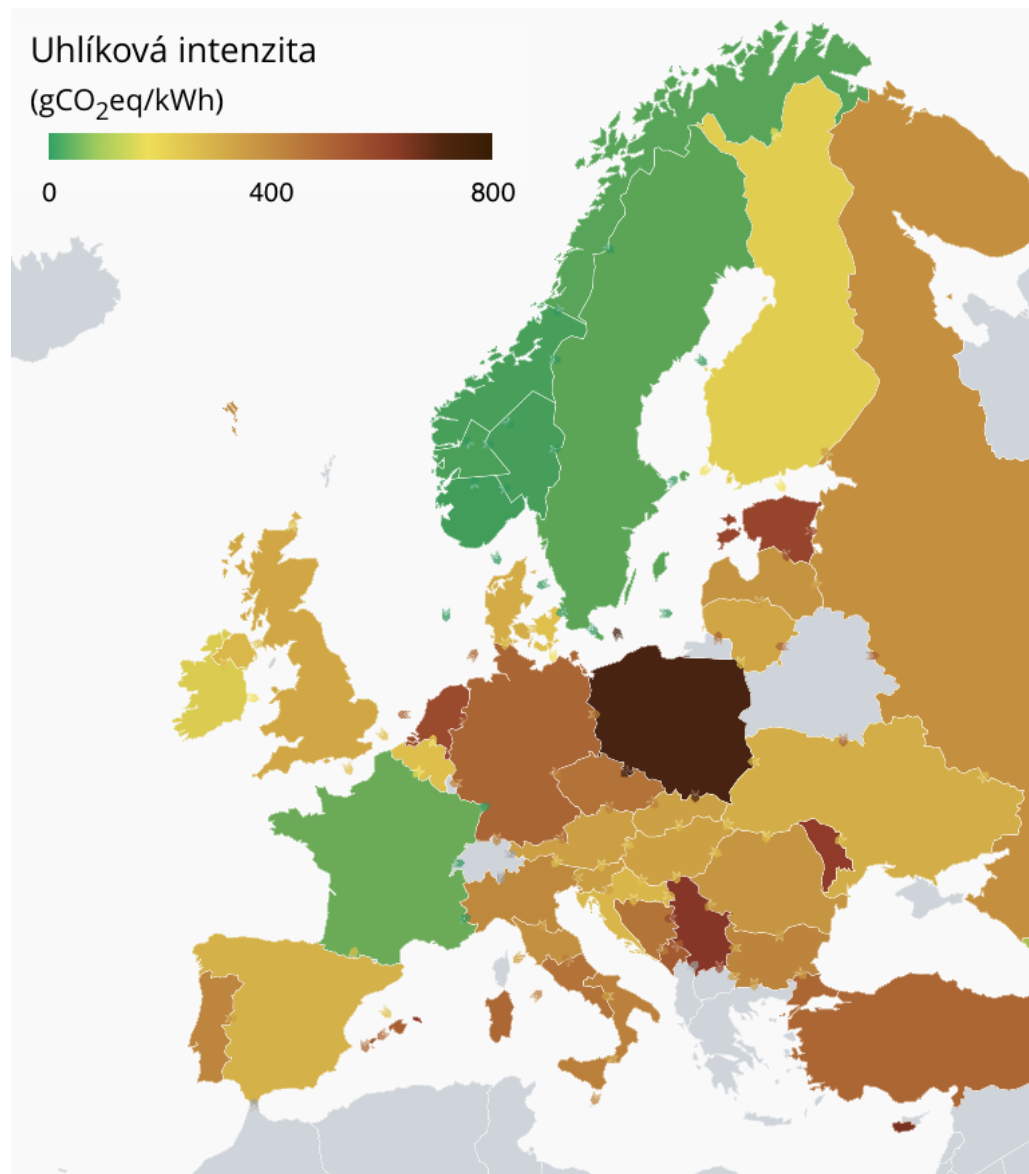

- Do r. 2020 snížit spotřebu energie z primárních zdrojů o 20 % oproti r. 2008 (na 11 454 PJ)

- Do r. 2020 snížit spotřebu elektrické energie o 10 % oproti r. 2008 (na 553 TWh)

*PEZ = primární energetické zdroje

Mapa výroby elektrické energie

← Francie

30. říjen 2019 16:47

74g

Uhlíková intenzita
(gCO₂eq/kWh)

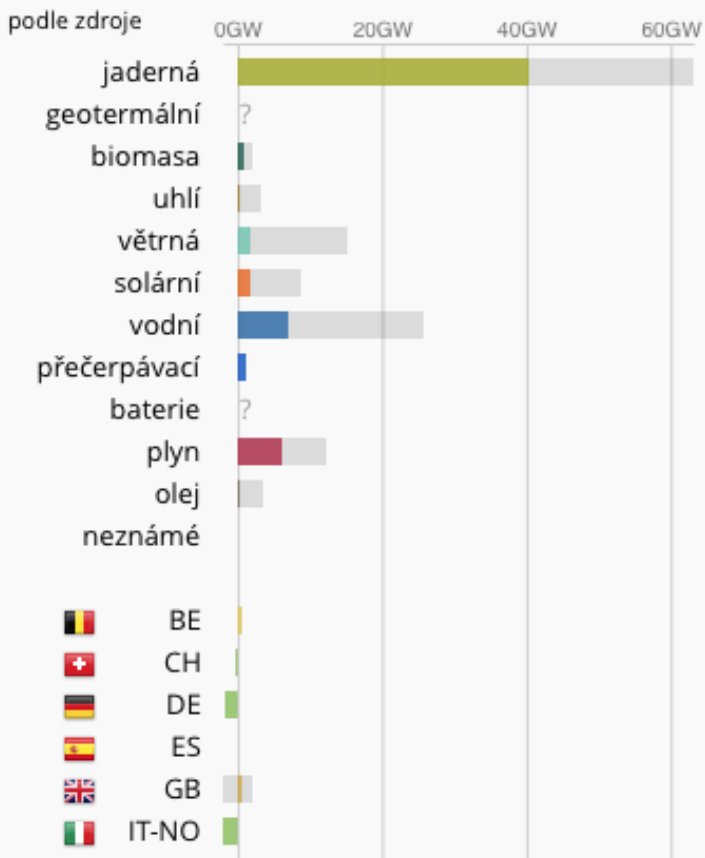
89%

Nízké emise

21%

Obnovitelné

Spotřeba elektřiny | Uhlíkové emise

← Německo

30. říjen 2019 16:47

473g

Uhlíková intenzita
(gCO₂eq/kWh)

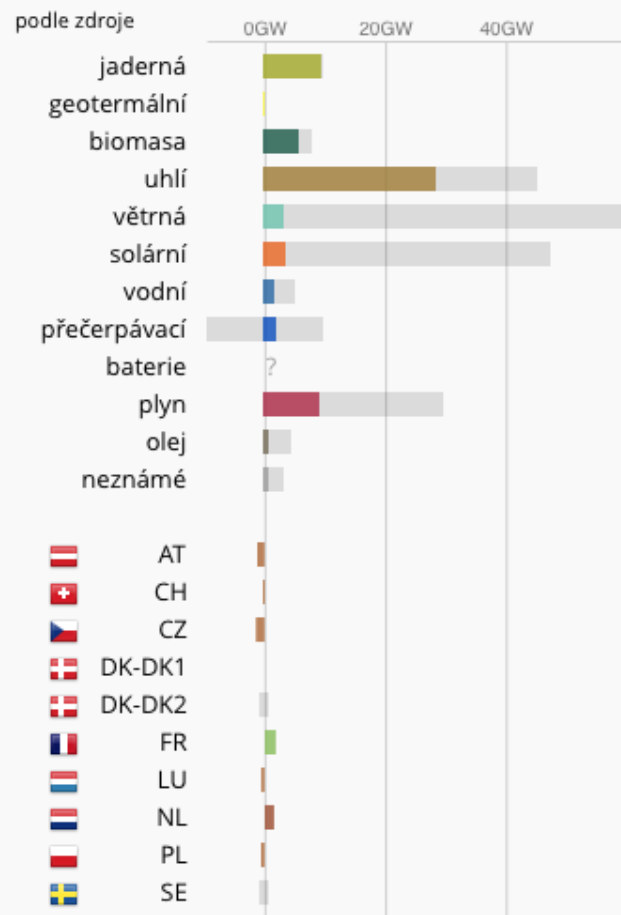
40%

Nízké emise

24%

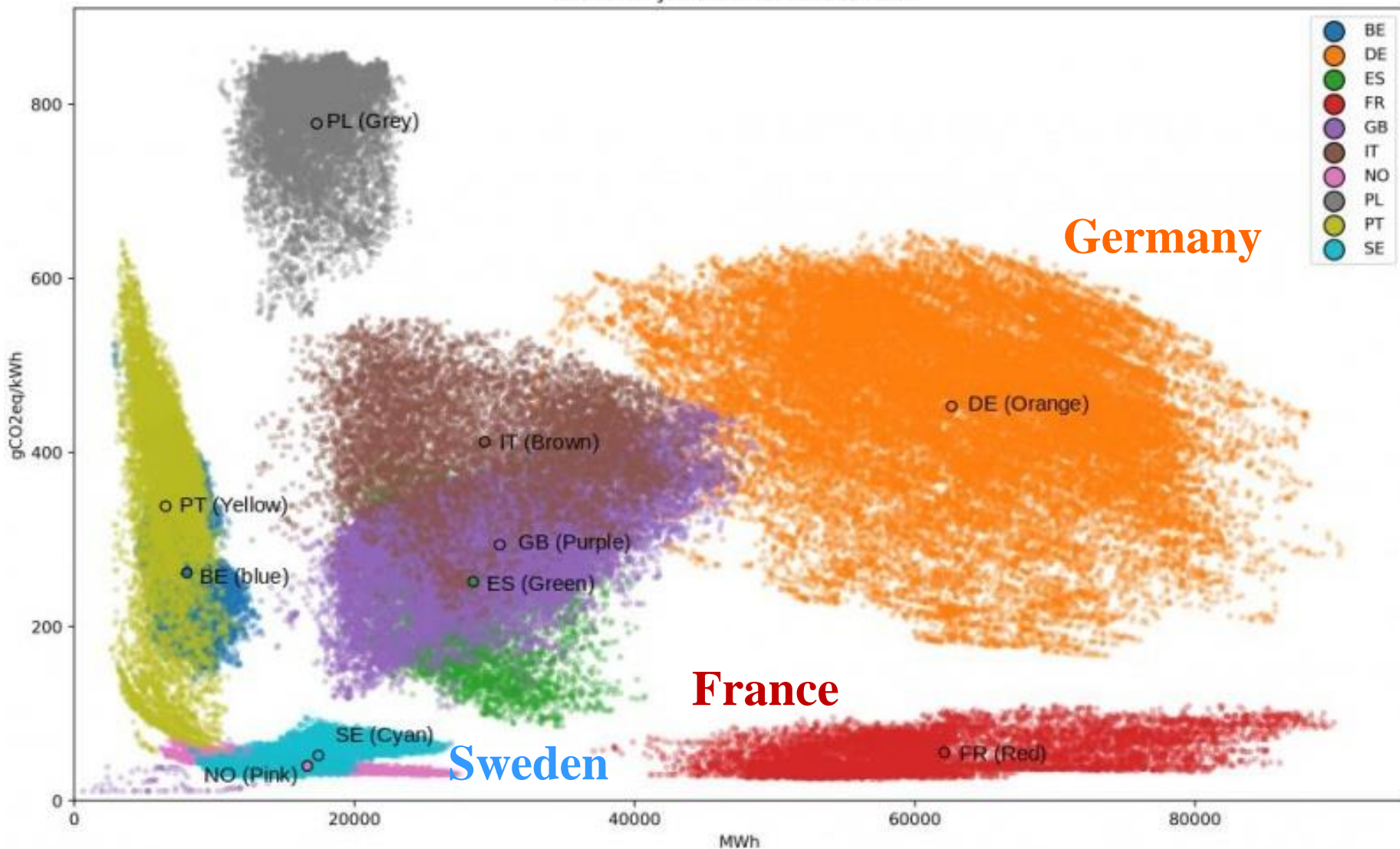
Obnovitelné

Spotřeba elektřiny | Uhlíkové emise

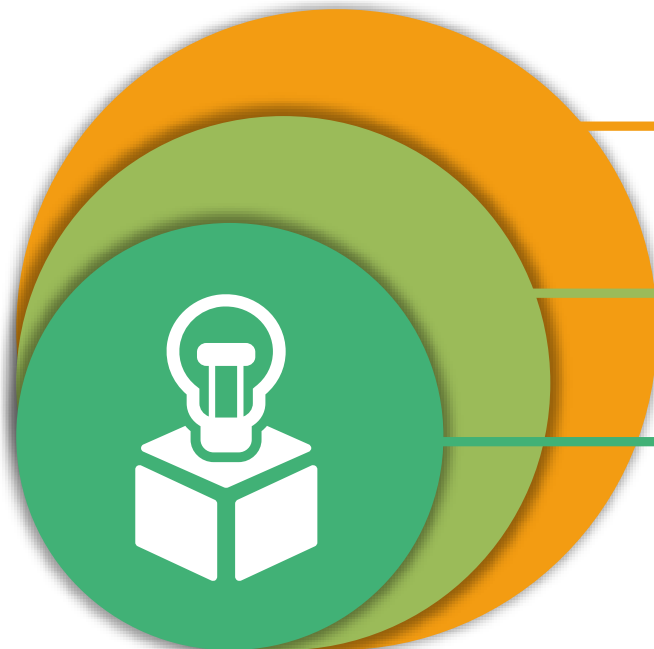

Přehled emisí CO₂ v r. 2018

Relative emission compared to power generation
Source: ENTSO-E, IPCC 2018
From: 01-Jan-2018 to: 31-Dec-2018

Kam míříme?

● Mělo by Německo přestat odstavovat JE?

● Je/bude zajištěna bezpečná dodávka elektrické energie?

● Je Energiewende cesta k úspěšné dekarbonizaci?

Zdroje

<https://oenergetice.cz/elektrina/Energiewende-a-jeji-cile/>

http://www.gesetze-im-internet.de/eeg_2014/

<https://oenergetice.cz/akumulace-energie/vyznam-akumulace-energie-v-nemecke-energiewende/>

https://www.researchgate.net/publication/261848307_Technology_Roadmap_Energy_storage

<https://www.spiegel.de/international/germany/phasing-in-the-phase-out-germany-reconsiders-reactor-lifespan-extensions-a-750836.html>

<https://www.world-nuclear.org/information-library/country-profiles/countries-g-n/germany.aspx>

<https://www.world-nuclear.org/country/default.aspx/Germany>

<https://www.mckinsey.de/branchen/chemie-energie-rohstoffe/energiewende-index>

https://www.netzausbau.de/leitungsvorhaben/de.html?cms_map=2

<https://www.cleanenergywire.org/dossiers/energy-transition-and-germanys-power-grid>

<http://atominfo.cz/2019/10/handelsblatt-nemecko-ma-v-energetice-vazny-problem/>

<https://oenergetice.cz/energostat>

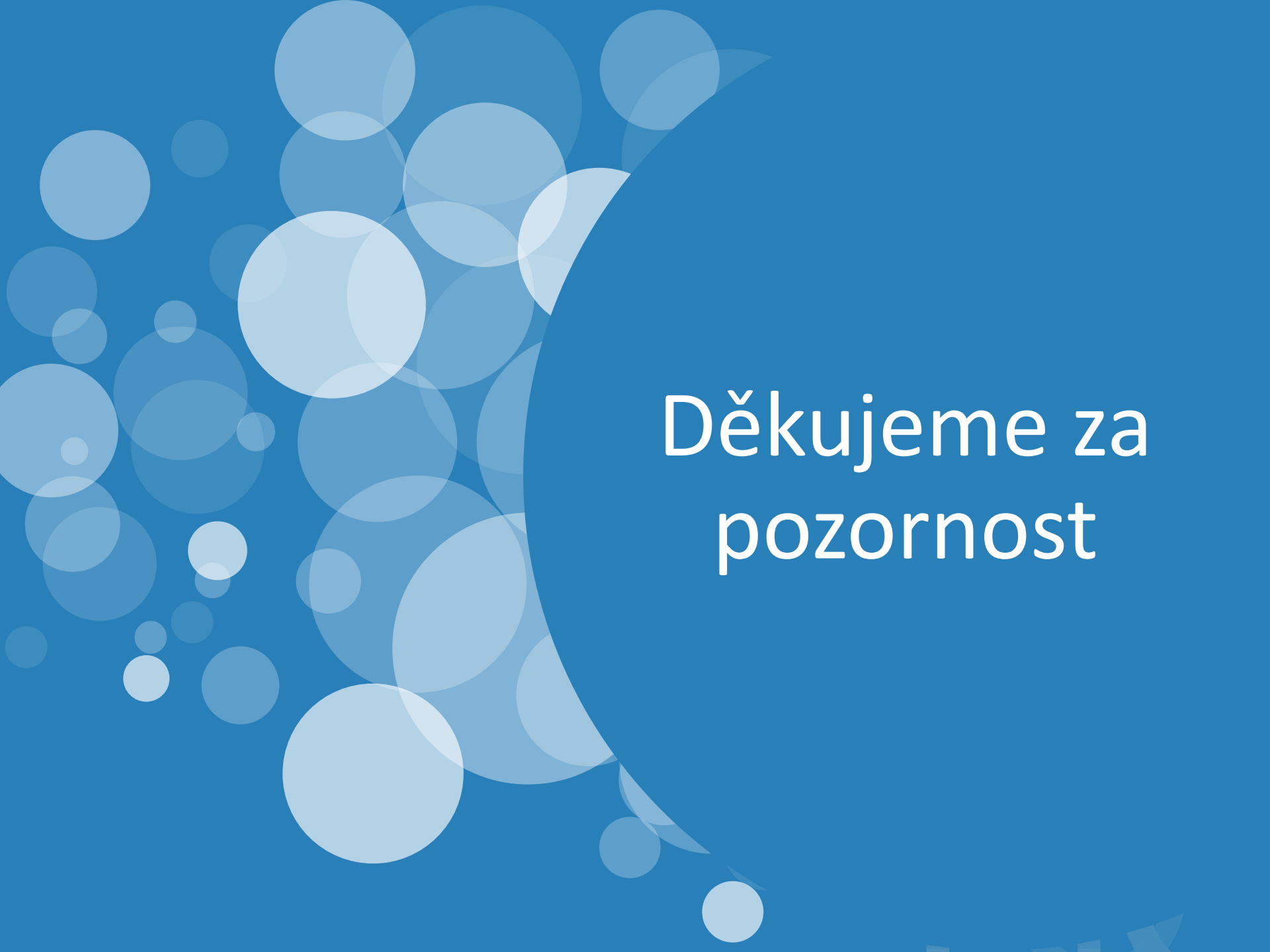
<https://webstore.iea.org/world-energy-balances-2019>

<https://ag-energiebilanzen.de/4-1-Home.html>

https://www.energy-charts.de/energy_pie.htm?year=2011

<https://www.electricitymap.org/?page=country&solar=false&remote=true&wind=false&countryCode=FR>

<https://www.world-nuclear.org/information-library/energy-and-the-environment/energiewende.aspx>

Děkujeme za
pozornost